

grijež. Time je problemu monogenizma-poligenizma oduzeta ona oštrina koju on sve donedavna imao.

Na kraju J. Scharbert postavlja nekoliko pitanja dogmatičarima, osobito u vezi s teološkim jezikom definicije nauke o istočnom grijehu.

Ova je knjiga stoga, kao sažeti prikaz sz. nauke o istočnom grijehu, od velike pomoći i egzegetima i dogmatičarima. Knjiga ima neprocjenjivu važnost i za dušobrižnike i za katoličke laike, jer pruža sveobuhvatnu panoramu sadašnjeg stanja diskusije o istočnom grijehu.

A. R.

RUDOLF PESCH, Jesu ureigene Taten?, Quaestiones disputatae, sv. 52. Verlag Herder, Freiburg im Breisgau, stranica 166. Cijena: DM 19.

U ovo se vrijeme mnogo raspravljalo o Isusovim čudesima kako u fundamentalnoj teologiji tako i u egzezezi. Rudolf Pesch, vrstan egzeget, koji se proslavio izvrsnim djelima o novozavjetnoj egzezezi, obradio je u ovoj knjizi pitanje Isusovih najvlastitijih djela u pravom smislu riječi. Čudesa Isusova shvaća kao »ipsissima facta Jesu« i obrađuje ih ozbiljnom suvremenom metodom egzezeze, tzv. metodom raščlambе redakcije i traženja najstarije tradicije u evanđeoskim tekstovima. Kao primjer koji je savršeno obradio uzео je izlječenje gubavca iz Markova evanđelja (Mk 1,40—45) i deset gubavaca iz Lukina evanđelja (Lk 17,11—19).

Pisac pristupa raščlambi i studiju tekstova rijetkim pedagoškim osjećajem. Proučava dotični tekst evanđelja kao što povjesničar umjetnosti proučava neki predmet iz drevne umjetnosti. Premda raščlanjuje tekstove s velikom stručnošću, ipak može i nestručnjak raščlambu pratiti i uživati ulazeći dublje u prošlost, sve do onih dana kada, je Isus djelovao u Palestini. Čitajući knjigu, čitalac se postepeno upoznaje s novom egzegetskom metodom koja pomaže da se sva pitanja koja čovjeku nastaju dok proučava evanđeosku baštinu bolje razumiju.

Pisac pokazuje kako Isusova čudesa možemo i moramo razumjeti jedino u okviru Isusova propovijedanja Kraljevstva Božjega. On posećuje posebno, završno poglavlje,

pitanju kako se odnose Isusova čudesa prema Isusovoj riječi kojom sam Isus tumači značenje svojeg čudesnog djela. U tom poglavlju pisac je iznio neke soteriološke i kristološke zaključke Isusovih »čudesa« koji imaju veliku važnost za fundamentalnu teologiju. Na kraju je pridodao još 16 teza koje kao »quaestiones disputatae« mogu poslužiti dogmatičarima i egzetima za novoobradbu pitanja Isusovih čudesa.

Knjiga je egzegetski tako ozbiljno pisana i novim uvidima i zaključcima tako bogata da je moramo preporučiti svim svećenicima koji nje mački razumiju.

A. R.

HEINRICH SCHLIER, Besinnung auf das neue Testament. Exegetische Aufsätze und Vorträge II. Herder 1967 (376 str).

Možda nijedna vremena nisu bila tako nabita nepovjerenjem kao ovo naše. Možda ljudske riječi nisu nikad toliko rastavljale umjesto da ujedinjaju. Čini nam se da ljudska riječ nije nikad donosila toliko razočaranja koliko danas, da ljudska riječ nije nikad toliko zarobljavala, tjerala u očaj, ukazivala na bespuća, umjesto da oslobađa, tješi, rasvjetljuje horizonte i vodi na ceste života. Ljudska riječ doživljava svoju najveću »inflaciju«. Ta je riječ postala konačna, konačnija i od same ljudske egzistencije. Umjesto mosta postala je ponor među ljudima, umjesto da ukazuje na budućnost, ona je postala vjesnik razaranja sadašnjosti. Dok dogovori, pregovori, ugovori, sporazumijevanja, obećanja i nade padaju u vodu, dotle ratovi, sukobi, nepravde, patnje, zloporabe i licemjerstvo igraju glavnu ulogu na sceni svijeta.

Je li onda čudo da je iza posljednjeg rata teologija u Katoličkoj Crkvi postala posebno snažno naglašena biblijski. Treba i trebalo nam je niz »babilonskih sužanjstava« pa da otkrijemo kako je »kao med« dragocjena Božja Riječ. Dok sve riječi prolaze, Božja Riječ ostaje kao jedini jamac nade na beznadnim bespućima. Jer Božja Riječ ostaje i onda most kad svaka ljudska riječ razara i ubija. Covječanstvo ima na-